Το «θερμό φθινόπωρο» της Γαλλίας - Συνέντευξη με τον Στάθη Κουβελάκη

Καταρχάς, πες μας λίγα πράγματα για το τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή στη Γαλλία. Σε ποια κατάσταση βρίσκεται το κίνημα και ποια είναι η στάση της κυβέρνησης;

Να διευκρινίσω καταρχήν ότι το κίνημα δεν ξεκίνησε στις 17/10 αλλά τουλάχιστον ένα μήνα πριν, με την κινητοποίηση των μαθητών και στην σταδιακή επέκτασή της στα πανεπιστήμια, στους γονείς και εκπαιδευτικούς, σε μια πρώτη φάση, και κατόπιν στο μαχητικό τμήμα του συνδικαλιστικού κινήματος. Αυτό που είδαμε στις 17 Οκτωβρίου ήταν μια αλλαγή στην σύνθεση και την περαιτέρω μαζικοποίηση της κινητοποίησης, με την ορμητική είσοδο του συνόλου σχεδόν των συνδικάτων, της εργαζόμενης νεολαίας και των νέων «Κίτρινων Γιλέκων». Η 17/10 αποτελεί τομή γιατί εκείνη την ημέρα η κινητοποίηση αποκτά όψεις λαϊκής εξέγερσης. Είδαμε επιθέσεις σε δημόσια κτίρια, λεηλασίες σε 3000 μαγαζιά και ένα τμήμα διαδηλωτών, μειοψηφικό αλλά όχι αμελητέο, αποφασισμένο να αναμετρηθεί με την αστυνομία.

Αυτά τα φαινόμενα βίας των από κάτω, στα οποία τα ΜΜΕ έδωσαν, ως συνήθως, τεράστια και δυσανάλογη προβολή, πρέπει πρωτίστως να αποτιμηθούν ως απάντηση στην βία των από πάνω. Δηλαδή ως αντίδραση αφενός στην χωρίς προηγούμενο εδώ και πάνω από 50 χρόνια αστυνομική καταστολή, αφετέρου ως εξωτερίκευση της συστημικής βίας που υφίσταται σε καθημερινή βάση και σε ιδιαίτερα οξυμένο βαθμό ένα τμήμα της κοινωνίας, και ειδικότερα η περιθωριοποιημένη νεολαία στα πολυφυλετικά λαϊκά προάστια.

Για να συλλάβουμε την έκταση της καταστολής ας δούμε κάποια στοιχεία. Μέσα σε λιγότερα από ένα μήνα, πριν ακόμη από τις 17/10, είχαμε 8 χιλιάδες προσαγωγές, περισσότερες από το πρώτο εξάμηνο της κινητοποίησης των Κίτρινων Γιλέκων (2018-2019). 85% όσων προσήχθησαν ήταν ανήλικοι, 2700 υφίστανται δικαστικές διώξεις και σε 2300 επιβλήθηκαν «εναλλακτικές ποινές». Στις 17/10 είχαμε 2700 προσαγωγές, γύρω στις 1000 άτομα σύρονται στα δικαστήρια και σε 217 έχουν ήδη επιβληθεί ποινές φυλάκισης. Πρόκειται για τρομακτικά νούμερα.

Σε αυτά πρέπει να προστεθεί η αγριότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν από την πρώτη στιγμή από την αστυνομία οι δράσεις των μαθητών. Το δόγμα που ακολούθησε η κυβέρνηση ήταν ότι δεν ήταν

κοινωνικό κίνημα με συγκεκριμένα αιτήματα αλλά «ταραχές», (violences urbaines), απλά φαινόμενα «διατάραξης της δημόσιας τάξης» στα οποία μόνη η μόνη αρμόζουσα απάντηση είναι η καταστολή. Το αποτέλεσμα ήταν αυτές οι απίστευτες σκηνές αστυνομικής βίας που είδαμε μπροστά αλλά και μέσα στα σχολεία, και στους δρόμους μικρών και μεγάλων πόλεων.

Ο απολογισμός είναι παρόμοιος με αυτόν της καταστολής των Κίτρινων Γιλέκων το 2018-2019 μόνο που τώρα κύριος στόχος είναι νέοι και νέες 14 έως 18 ετών. Ως τώρα τουλάχιστον 3 άτομα έχουν βρεθεί με κομμένα χέρια από τις χειροβομβίδες GMD, 5 έχασαν μάτια από «λαστιχένια βλήματα» που εκτοξεύονται από όπλα LBD, ενώ δεκάδες, ίσως εκατοντάδες, άλλα έχουν υποστεί ανεπανόρθωτες σωματικές βλάβες. Στις 3 Οκτωβρίου, ο υπουργός Εσωτερικών Λοράν Νουνέζ δήλωσε σε τηλεοπτικό κανάλι ότι δεν έδωσε «καμία οδηγία αυτοσυγκράτησης» στην αστυνομία και τόνισε ότι τα σώματα ασφαλείας «θα κάνουν χρήση του συνόλου του οπλισμού που διαθέτουν». Ήδη από τις 9 Οκτωβρίου, σε σχετική ανακοίνωσή της, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα τόνισε ότι παρακολουθεί με «ανησυχία» τα γεγονότα που συνδέονται με το κίνημα διαμαρτυρίας και ζήτησε από τις γαλλικές αρχές να σταματήσει η «δυσανάλογη χρήση βίας εκ μέρους των δυνάμεων της τάξης», τονίζοντας ότι «το δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση πρέπει να γίνεται σεβαστό».

Πως αντέδρασαν ο Μακρόν και η κυβέρνηση στην έκρηξη της 17/10; Κλιμακώνουν την καταστολή, αναδιπλώνονται ή παραμένουν αμετακίνητοι θεωρώντας ότι το κίνημα θα ξεφουσκώσει;

Η μαζικότητα της κινητοποίησης και τα βίαια επεισόδια που ακολούθησαν προκάλεσαν σοκ στην κυβέρνηση. Ήταν προφανές ότι είχε υποτιμήσει τον όγκο των διαδηλώσεων (550 χιλιάδες σύμφωνα με τα στοιχεία της αστυνομίας, 800 χιλιάδες σύμφωνα με τα συνδικάτα) με αποτέλεσμα να έχει κινητοποιήσει σχετικά περιορισμένες αστυνομικές δυνάμεις. Σύμφωνα με πολλές μαρτυρίες, ενώ έκαναν εκτεταμένη χρήση βίας έναντι των διαδηλωτών, αυτές οι δυνάμεις κράτησαν στάση παθητικότητας ή απόστασης από τα σημεία όπου σημειώθηκαν λεηλασίες. Η διαπίστωση αυτή τροφοδότησε διάφορες εικασίες του τύπου «τα σπασίματα βολεύουν την κυβέρνηση γιατί νομιμοποιούν την καταστολή και διαστρέφουν το νόημα του κινήματος». Αυτό ισχύει μεν εν μέρει, δεν σημαίνει όμως ότι οι λεηλασίες ήταν υποκινούμενες από προβοκάτορες. Σε κάθε περίπτωση, η αστυνομική βιαιότητα γύρισε μπούμερανγκ για την κυβέρνηση. Από την μία, η αγριότητα της καταστολής λειτούργησε ως παράγοντας ριζοσπαστικοποίησης και επέκτασης της κινητοποίησης καταρρίπτοντας το κυβερνητικό αφήγημα μέσα στις οικογένειες και ευρύτερα στην κοινωνία.

Από την άλλη πλευρά όμως, η συνεχής κλιμάκωση της καταστολής που παρατηρούμε εδώ και μια δεκαετία εθίζει τμήμα της κοινωνίας στην αλόγιστη χρήση της κρατικής βίας και τροφοδοτεί αντανακλαστικά αποκατάστασης του «νόμου και της τάξης» με κάθε μέσο που καρπώνεται σε

πολιτικό επίπεδο η ακροδεξιά, ιδιαίτερα όταν το ίδιο η κατάσταση δείχνει να ξεφεύγει από τον έλεγχο του κράτους.

Αυτό το αμόκ καταστολής δεν κατάφερε ωστόσο να κάμψει το κίνημα. Παρά την απαγόρευση των διαδηλώσεων σε 40 πόλεις, την απαγόρευση κυκλοφορίας σε καθημερινή βάση σε πολλά κεντρικά σημεία, στις 24 Οκτωβρίου ο όγκος των συγκεντρώσεων και των διαδηλώσεων ήταν συγκρίσιμος με αυτόν του προηγούμενου Σαββάτου (420 χιλιάδες σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, 800 χιλιάδες σύμφωνα με τα συνδικάτα). Σε πολλές πόλεις και ειδικά στο Παρίσι, οι πορείες ήταν ακόμη μεγαλύτερες από την προηγούμενη βδομάδα. Και αυτό σε συνθήκες σχολικών και πανεπιστημιακών διακοπών, με τον στρατό να περιφρουρεί δημόσια κτίρια και τις ειδικές αντιτρομοκρατικές δυνάμεις να περιφέρονται στους δρόμους. Για τις 31 Οκτωβρίου ο Μακρόν δήλωσε ότι οι διαδηλώσεις θα επιτραπούν μόνο στις «περιφέρειες» των πόλεων, μακριά όχι μόνο από το κέντρο τους αλλά και από τον ίδιο τον αστικό ιστό. Αυτή η προκλητικότητα και η κατασταλτική φυγή προς τα εμπρός αποτελούν ενδείξεις αδυναμίας μιας εξουσίας που παραπαίει και βλέπει να φεύγει η γη κάτω από τα πόδια της.

Αυτή η αδυναμία εξηγεί και την μερική μεταστροφή του κυβερνητικού λόγου που προβάλει λεκτικά ανοίγματα και την επίφαση διαπραγματεύσεων. Μετά και μαζί με το μαστίγιο κραδαίνουν τώρα και λίγο καρότο, ή μάλλον φλούδες από καρότο. Παρότι αρνείται επίμονα να συναντήσει τα φοιτητικά συνδικάτα, ο Μακρόν, και κατόπιν ορισμένοι υπουργοί, συνάντησαν εκπροσώπους των μαθητών αλλά οι απαντήσεις τους στα αιτήματα ήταν αόριστες. Έδωσαν κυρίως υποσχέσεις για το 2028, δηλαδή μετά τις εκλογές του επόμενου έτους, τις οποίες δεν έχουν καμία πιθανότητα να κερδίσουν. Πρόκειται για κοροϊδία. Ούτως ή άλλως αυτές οι οργανώσεις δεν έχουν καμία αντιπροσωπευτικότητα, το μαθητικό κίνημα είναι εντελώς αυτόβουλο και οριζόντιο. Οι φοιτητικές οργανώσεις, που είναι κάπως πιο αντιπροσωπευτικές, συνάντησαν κυβερνητικά στελέχη αλλά η εικόνα δεν άλλαξε. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και οι πιο μετριοπαθείς συνιστώσες καλούν για συνέχιση του αγώνα.

Φυσιογνωμία και δυναμική του κινήματος

Βλέπουμε τα σχολεία και τις μαθητικές καταλήψεις να είναι στην πρώτη γραμμή. Είναι καινούργιο το φαινόμενο και πως το εξηγείς;

Δεν αποτελεί για τα γαλλικά δεδομένα πρωτοτυπία ότι η νεολαία δίνει το έναυσμα μια ευρύτερης κινητοποίησης. Είναι κάτι που είδαμε να επαναλαμβάνεται πολλές φορές μετά τον Μάη του 68, π.χ. το 2006 με το κίνημα ενάντια στο CPE αλλά, όσο κι αν φαίνεται παράδοξο, και με τις μεγάλες

κινητοποιήσεις για το συνταξιοδοτικό το 2010 και το 2023. Με μια έννοια ο βαθμός σύγκλισης μεταξύ της νεολαίας και των εργαζόμενων είναι το κλειδί των μεγάλων κινημάτων που ανά τακτά διαστήματα συγκλονίζουν την γαλλική κοινωνία και της ριζοσπαστικότητας που τα χαρακτηρίζει. Αυτό που είναι καινοφανές είναι ότι, όπως σωστά επισημαίνεις, στην πρώτη γραμμή είναι τα λύκεια και όχι τα πανεπιστήμια. Οι φοιτητές ακολούθησαν, όπως ακολούθησαν οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, τα υπόλοιπα στρώματα της νεολαίας και τα εργατικά συνδικάτα.

Δεύτερη καινοτομία αυτού του κινήματος είναι ότι ξεκινάει από τις υποβαθμισμένες περιφέρειες και όχι κατά το σύνηθες από τα λύκεια του κέντρου των πόλεων. Αυτό σημαίνει ότι στην πρώτη γραμμή είναι οι μαθητές των λαϊκών στρωμάτων και προαστείων, εκεί όπου μεγάλο τμήμα έχει καταγωγή από μετανάστευση από πρώην αποικίες. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πρώτες καταλήψεις σημειώθηκαν στα λύκεια της υπερπόντιας Γαλλίας (Μαγιότ, Αντίλλες, Γουιάνα), εκεί όπου η κατάσταση παραμένει έντονα αποικιακή. Έχουμε λοιπόν μια διπλή διάσταση: ταξική και φυλετική που αγγίζει άμεσα μια νεολαία που βιώνει στο πετσί της της συνέπειες του νεοφιλελεύθερου οδοστρωτήρα και τον δομικό ρατσισμό που διαποτίζει τους κρατικούς θεσμούς, την αγορά εργασίας και γενικότερα τις κοινωνικές σχέσεις. Μπορούμε να πούμε ότι αυτό το κίνημα είναι εξαρχής βαθιά αντιρατσιστικό και με καθαρή συνείδηση του αλληλένδετου μεταξύ ρατσισμού και ταξικής ανισότητας.

Πιστεύω ότι εδώ είναι και το κλειδί για την κατανόηση της τρίτης καινοτομίας αυτού του μαθητικού κινήματος, το επίπεδο πολιτικοποίησης και ριζοσπαστικότητας. Θα μου επιτρέψεις εδώ μια προσωπική μαρτυρία. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν άρχισα σπουδές στην Γαλλία, συμμετείχα ή παρακολούθησα από κοντά σχεδόν όλες τις νεολαιίστικες κινητοποιήσεις. Η εικόνα που αντίκρισα στις 6 Οκτωβρίου, στην πρώτη μεγάλη πορεία με ευρύτερη συμμετοχή, ήταν πρωτοφανής. Αυτό που με συγκλόνισε ήταν η ικανότητα του μαθητόκοσμου που είχε κατακλύσει τους δρόμους να συνδέει τα άμεσα αιτήματά του για καλύτερες συνθήκες σπουδών με τα γενικότερα θέματα της συγκυρίας. Παντού παλαιστινιακές σημαίες και μαντήλες, συνθήματα κατά της ακροδεξιάς και της αστυνομικής βίας, άρνηση του μιλιταρισμού που επελαύνει στα σχολεία, όλα αυτά σε ένα κλίμα μεγάλης αγωνιστικότητας. Άκουσα χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες, που προφανώς δεν είναι μέλη κάποιας αριστερής οργάνωσης, να φωνάζουν ρυθμικά « jeunesse déter' et révolutionnaire», «νεολαία αποφασισμένη και επαναστατική». Κάτι τέτοιο ήταν αδιανόητο όχι μόνο για την δική μου γενιά της καταθλιπτικής (ειδικά στην Γαλλία) δεκαετίας του 1980 αλλά και για αυτές που ακολούθησαν.

Η εξήγηση βρίσκεται στον συνολικό χαρακτήρα της πολιτικοποίησης της νεολαίας διεθνώς και στο ειδικό βάρος που έχουν στις πλέον αποκτήσει σε αυτές τις γενιές τα κομμάτια που έχουν πρόσφατη καταγωγή από χώρες του παγκόσμιου Νότου, κυρίως από τις πρώην αποικίες. Να γιατί η Παλαιστίνη κατέχει τόσο κεντρική θέση. Δεν είναι απλά θέμα αλληλεγγύης για μια μακρινή υπόθεση, όσο σημαντική κι αν είναι. Στην καταπίεση που υφίστανται οι Παλαιστίνιοι αυτή η νεολαία αναγνωρίζει τον ρατσισμό με τον οποίο έρχεται αντιμέτωπη η ίδια. Και η αλύγιστη αντίσταση του Παλαιστινιακού λαού αποτελεί πηγή έμπνευσης για τη δική της αντίσταση και στάση ζωής. Να τονίσω εδώ ότι είναι η πρώτη φορά που μεταξύ των αναγνωρισμένων εκπροσώπων ενός οποιουδήποτε κοινωνικού

κινήματος, του μαθητικού επί του προκειμένου, βλέπουμε – ακόμη και στα συστημικά ΜΜΕ – νέες γυναίκες που φορούν χιτζάμπ, προβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο την μουσουλμανική τους ταυτότητα. Το Παλαιστινιακό, η ριζική αντίθεση στον ρατσισμό, την ισλαμοφοβία, τον σεξισμό, την ακροδεξιά και την κοινωνική αδικία αποτελούν ενοποιητικούς παράγοντες αυτής της γενιάς και της επιτρέπουν να επικοινωνεί με ευρύτερα στρώματα και ριζοσπαστικά ρεύματα της κοινωνίας.

Ποιές άλλες δυνάμεις προστέθηκαν στο μαθητικό κίνημα;

Αν και η δυναμική της επέκτασης, όπως είπα προηγουμένως, υπήρχε από την αρχή, το ποιοτικό άλμα έγινε στις 17/10. Δύο παράγοντες έπαιξαν εδώ καθοριστικό ρόλο. Ο πρώτος ήταν το κάλεσμα των νέων Κίτρινων Γιλέκων που άρχισε να κυκλοφορεί στα κοινωνικά δίκτυα αρχές Σεπτέμβρη, πριν ακόμη ξεσπάσουν οι καταλήψεις στα λύκεια. Μια ανάλογη προσπάθεια είχε γίνει και πέρυσι, με το κάλεσμα για «καθολικό μπλοκάρισμα» (Bloquons tout!) στις 10 Σεπτέμβρη, που συνάντησε μεν μια σχετική απήχηση αλλά δεν είχε συνέχεια. Αυτήν την φορά η προετοιμασία ήταν καλύτερη και κυρίως πιο γειωμένη κοινωνικά. Ξέρουμε από σχετικά δημοσιεύματα ότι η πρωτοβουλία προήλθε από νέους, κυρίως μη-λευκούς άνδρες από τα λαϊκά προάστια των μεγάλων πόλεων, ένας κόσμος πολύ διαφορετικός από τα «ιστορικά» Κίτρινα Γιλέκα. Δεν είναι εξάλλου τυχαία η επιλογή της ημερομηνίας. Πέφτει βέβαια Σάββατο, όπως οι μέρες δράσης του κινήματος του 2018-2019, αλλά συμπίπτει με την 17/10 του 1961 όταν, κατά τη διάρκεια του πολέμου της Αλγερίας, η αστυνομία έριξε στο ψαχνό της πορείας διαμαρτυρίας των Αλγερινών στο κέντρο του Παρισιού, σκοτώνοντας δεκάδες και ρίχνοντας τα πτώματα στον Σηκουάνα.

Η αναλογία με το κίνημα του 2018-2019 βρίσκεται στον εντελώς οριζόντιο τρόπο διάδοσης του καλέσματος, στο ρεπερτόριο δράσης, με μη-δηλωμένες στις επίσημες αρχές διάσπαρτες συγκεντρώσεις και πορείες, αλλά και στα αιτήματα, που επικεντρώνονται στο κόστος ζωής. Η βενζίνη είναι πλέον στα 2,5 ευρώ και αυτό βαραίνει συντριπτικά στον βαλάντιο των λαϊκών στρωμάτων που κατά κανόνα διαμένουν μακριά από τον εργασιακό τους χώρο. Η ακρίβεια έχει φυσικά γενικότερο χαρακτήρα καθώς οι πραγματικοί μισθοί είναι καθηλωμένοι και η ποιότητα και προσβασιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών έχει πέσει κατακόρυφα.

Στην πορεία προς την 17/10, εν μέσω της συγκρουσιακής ατμόσφαιρας που πυροδότησε το μαθητικό κίνημα και η βάρβαρη καταστολή με την οποία αντιμετωπίστηκε, το κάλεσμα βρήκε αξιοσημείωτη ανταπόκριση στην εργαζόμενη νεολαία, κυρίως στην επισφαλή απασχόληση και στα πολυφυλετικά προάστια, αλλά και σε στρώματα εργαζόμενων που είναι εκτός του πεδίου δράσης του συνδικαλισμού. Παρά τις αρχικές επιφυλάξεις, κατάφερε εν τέλει να κινητοποιήσει ένα μειοψηφικό αλλά υπολογίσιμο τμήμα των «ιστορικών» Κίτρινων Γιλέκων. Μπορούμε να πούμε ότι η εμπειρία του 2018-2019 αποτελεί πλέον κοινό κτήμα των κοινωνικών κινημάτων στην Γαλλία. Είδαμε ακόμη και μαθητές και μαθήτριες να φοράνε αυτά τα γιλέκα στα μπλόκα των σχολικών καταλήψεων και, σε

μικρότερο βαθμό, στις πορείες.

Ο δεύτερος παράγοντας είναι η συμμετοχή του συνδικαλιστικού κινήματος. Τα πιο μαχητικά τμήματα, κυρίως σε επίπεδο τοπικών ενώσεων της CGT και των Solidaires, κατά τόπους και της Force ouvrière, είχαν ήδη μπει στον χορό νωρίτερα τον Οκτώβριο, προστατεύοντας και πλαισιώνοντας τις μαθητικές καταλήψεις και τις πορείες. Στην Τουλούζη και αλλού είδαμε επίσης μαθητές και φοιτητές να πηγαίνουν προς τους εργασιακούς χώρους και να καλούν τους εργαζόμενους να βγουν στους δρόμους. Στις 17/10 η συμμετοχή των συνδικάτων γενικεύεται, συμπαρασύροντας ακόμη και την εξαιρετικά μετριοπαθή CFDT.

Μπορούμε να πούμε ότι στους δρόμους βρίσκεται πλέον ένα ισχυρό λαϊκό μπλοκ που εναντιώνεται στον «Μακρόν και τον κόσμο του», δηλαδή στον νεοφιλελεύθερο οδοστρωτήρα και τον αυταρχικό κατήφορο. Είναι η στιγμής της αποκρυστάλλωσης και της σύγκλισης όλων των επιμέρους κινημάτων της τελευταίας δεκαετίας. Κινητήρια δύναμή του είναι η νεολαία που λειτουργεί ως φορέας μιας ποιοτικά νέας πολιτικής συνείδηση, που προτάσσει, μαζί με τα υλικά αιτήματα που αφορούν τις συνθήκες σπουδών (ανεπάρκεια διδακτικού προσωπικού, υποβάθμιση της κτιριακής υποδομής, ανταγωνιστική διαδικασία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση), τον αντίθεση στον ρατσισμό, στον πόλεμο, στην γενοκτονία, στην αστυνομική βία και την λογική του κέρδους. Είναι η πρώτη φορά στα 43 χρόνια που ζω στην Γαλλία που βλέπω να αναδύεται με μαζικούς όρους ένα αίτημα γενικότερης κοινωνικής αλλαγής, και μάλιστα στην νέα γενιά.

Ο ρόλος της Ανυπότακτης Γαλλίας

Βλέπουμε ότι η Ανυπότακτη Γαλλία (ΑΓ) στηρίζει τις κινητοποιήσεις και βρίσκεται για μια ακόμη φορά στο στόχαστρο κυβέρνησης, ακροδεξιάς και ΜΜΕ που θεωρούν ότι τις υποκινεί. Πως εκτιμάς τον ρόλο της ΑΓ σε αυτήν την φάση; Ποιά είναι γενικά η στάση των άλλων αριστερών κομμάτων;

Πράγματι, ο πρωθυπουργός Σεμπαστιέν Λεκορνύ δήλωσε την 1η Οκτωβρίου ότι πίσω από τις μαθητικές καταλήψεις βρίσκεται «η ΑΓ και τα υποχείριά της (proxys) της ακραίας αριστεράς (ultragauche)». Οι λέξεις έχουν βαρύνουσα σημασία: proxys είναι ο όρος των ΜΜΕ και του κυρίαρχου λόγου όταν αναφέρονται στην Χαμάς και την Χεζμπολάχ τις οποίες θεωρούν υποχείρια των Ιρανών. Η δε ultragauche δεν αναφέρεται τόσο στις οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς όσο σε αυτό που στα ελληνικά θα λέγαμε «αναρχοαυτόνομους», δηλαδή ομάδες ή άτομα που λειτουργούν εκτός θεσμικού, ενίοτε και εκτός νόμιμου, πλαισίου. Αυτό το λεξιλόγιο είναι ενδεικτικό του

φαντασιακού που διακατέχει τους κυβερνώντες. Η κοινωνία εν κινήσει αντιμετωπίζεται με καθαρά πολεμικούς όρους. Είναι χαρακτηριστικό ότι για να προετοιμάσει τον μηχανισμό καταστολής για τις κινητοποιήσεις του ερχόμενου Σαββάτου (31/10) ο Μακρόν συγκάλεσε «συμβούλιο Εθνικής Άμυνας», όπως όταν παίρνει αποφάσεις στρατιωτικής επέμβασης ή ανάμιξης σε πολεμικές συρράξεις.

Η ΑΓ βρίσκεται εδώ και χρόνια στο στόχαστρο της συστημικού μπλοκ, δηλαδή του ακραίου κέντρου και της ακροδεξιάς, αλλά συχνά με την συνενοχή της πρώην κυβερνώσας αριστεράς (σοσιαλιστές, Πράσινοι, ΚΚ Γαλλίας σε επίπεδο ηγεσίας). Ο λόγος είναι ότι η ΑΓ είναι η μόνη υπολογίσιμη πολιτική δύναμη που σπάει την συναίνεση σε κρίσιμα σημεία όπως η στήριξη στο γενοκτονικό σιωνιστικό κράτος, η αστυνομική βία, η ισλαμοφοβία και ο δομικός ρατσισμός, η ευθυγράμμιση με τον ιμπεριαλισμό των ΗΠΑ και της Δύσης. Είναι ουσιαστικά η μόνη πραγματική αντιπολίτευση απέναντι στην ισχύουσα τάξη και την εντεινόμενη καταπίεση που υφίστανται τα λαϊκά στρώματα. Για την ΑΓ, η στήριξη της κινητοποίησης είναι κάτι αυτονόητο και μεταφράζεται με συγκεκριμένους και πρακτικούς τρόπους: μαζική συμμετοχή στις πορείες, χωρίς όμως διακριτά μπλοκ, προστασία των καταλήψεων και των πορειών από την βάση, τους βουλευτές και τους δημάρχους της ΑΓ. Η εμβληματική σκηνή είναι ο Μπαλύ Μπαγκαγιοκό, ο χαρισματικός νεοεκλεγείς δήμαρχος του Σεν Ντενί, που στέκεται βοηθητικά στα υπό κατάληψη λύκεια της πόλης του και που δέχεται απανωτά χτυπήματα από γκλομπ αστυνομικών όταν, στην πορεία που ακολουθεί, επιχειρεί να προστατεύσει τα μαθητικά μπλοκ από τις επιθέσεις των πάνοπλων αστυνομικών.

Μέσα στο κίνημα, στις πορείες, στα μπλόκα των καταλήψεων, η ΑΓ κινείται σαν το ψάρι στο νερό. Τα συστημικά ΜΜΕ παγώνουν κάθε φορά που βλέπουν τον 75χρονο Μελανσόν να επευφημείται ενθουσιωδώς από τους νέους και γενικότερα από τον κόσμο του κινήματος. Δεν είναι απλά λόγω της στάσης του επί του συγκεκριμένου. Η ΑΓ είναι ο φορέας, και μάλιστα ο μοναδικός φορέας που συνέθεσε σε πολιτικό επίπεδο τις θεματικές που βλέπουμε τώρα να διεγείρουν αυτούς και αυτές που κατεβαίνουν στους δρόμους. Για να το πω διαφορετικά, αυτό που βλέπουμε είναι μια διαλεκτική σχέση ανάμεσα στα κινήματα και την ΑΓ. Η φίλη και συντρόφισσα Χουριά Μπουτελτζά θεωρεί την ΑΓ ως το δικό μας «πολεμικό λάφυρο», τον καρπό των αγώνων και των ζυμώσεων της τελευταίας δεκαετίας.

Όσο για τα υπόλοιπα κόμματα της Αριστεράς, με την γαλλική έννοια, που συμπεριλαμβάνει την σοσιαλδημοκρατία, θα έλεγα ότι ελάχιστα απασχολούν την κοινωνία. Η μόνη εξαίρεση με μια έννοια είναι ο υποψήφιος των σοσιαλιστών και των συμμάχων τους Ραφαέλ Γκλυκσμάν, που εκπροσωπεί ότι πιο δεξιό, πολεμοχαρές και αμερικανόδουλο αριθμεί αυτός ο χώρος. Σε κάθε του δημόσια εμφάνιση αποδοκιμάζεται, ειδικά από τους νέους, και φροντίζει να απέχει επιδεικτικά από κάθε κινητοποίηση. Στις τελευταίες του δηλώσεις επιδοκιμάζει τις δήθεν παραχωρήσεις της κυβέρνησης. Στην ουσία δεν είναι τίποτε περισσότερο από παραλλαγή του Μακρόν. Θυμίζω επίσης ότι ο Μακρόν δεν διαθέτει ούτε σχετική πλειοψηφία στην Βουλή και ότι οι διαδοχικές κυβερνήσεις που διορίζει επιβιώνουν αποκλειστικά χάριν των σοσιαλιστών, που αρνούνται να στηρίξουν τις προτάσεις μομφής που καταθέτουν ΑΓ, Πράσινοι και κομμουνιστές.

Η *Νέα Γαλλία* και η *Μασσαλιώτιδα* των νέων

Ποιά είναι αυτή η Νέα Γαλλία για την οποία κάνει λόγο η ΑΓ; Έχει έρθει στο προσκήνιο ένα νέο πολυφυλετικό υποκείμενο αγώνα και διεκδικήσεων;

Η *Νέα Γαλλία* είναι ταυτόχρονα μια διαπίστωση και ένα πρόταγμα, ή μάλλον ένα κάλεσμα. Αναφέρεται καταρχήν στις βαθιές αλλαγές που έχει υποστεί η γαλλική κοινωνία τις τελευταίες δεκαετίες. Συχνά η πρώτη αλλαγή που προβάλλεται αφορά τη θέση των γυναικών και τις σχέσεις μεταξύ των φύλων. Είναι ένα είδος επανάστασης, που συνοδεύεται από άλλες δύο ριζικές μεταβολές: το τέλος της παραδοσιακής υπαίθρου, και συνάμα των αγροτών ως υπολογίσιμη κατηγορία, και την εσωτερική μετανάστευση που ακολούθησε και συνεχίζεται έως τις μέρες μας, αν και με διαφορετικό τρόπο. Σήμερα, ένας στους δύο κατοίκους ζει σε έναν διαφορετικό νομό (département) της Γαλλίας από εκείνον του τόπου γέννησης. Αλλά βέβαια η αιχμή της *Νέα Γαλλίας* αναφέρεται στο ειδικό βάρος του πληθυσμού που προέρχεται από την εξωτερική μετανάστευση και που στη συντριπτική του πλειοψηφία αποτελείται πλέον από Γάλλους υπηκόους. Αν πάμε 3 γενιές πίσω, το ένα τρίτο του πληθυσμού έχει έναν τουλάχιστον μη-Γάλλο πρόγονο. Η Γαλλία είναι μια χώρα που έχει παράδοση στην υποδοχή μεταναστών, ήδη από τις απαρχές της βιομηχανικής επανάστασης και ακόμη περισσότερο από το τέλος του 19ου αιώνα. Από την δεκαετία του 1960 και μετά έχουμε όμως μια αλλαγή στην προέλευση αυτού του πληθυσμού, που μετατοπίζεται από την Νότια και Ανατολική Ευρώπη στις χώρες του Νότου και ειδικότερα στις πρώην αποικίες της Βόρειας και της Υποσαχάριας Αφρικής. Σήμερα το 20 % στις ηλικίες κάτω των 18 είναι απόγονοι μεταναστών, και μεταξύ τους το 84 % έχει καταγωγή εκτός Ευρώπης.

Όπως ξέρουμε όμως αυτό το τμήμα του πληθυσμού, παρότι είναι Γάλλοι πολίτες, υφίσταται ένα μόνιμο ρατσιστικό καθεστώς διακρίσεων, που έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια με αιχμή την καλπάζουσα ισλαμοφοβία. Επιπλέον, μέχρι πρότινος, η γαλλική Αριστερά, με την εξαίρεση έως ένα βαθμό των συνδικάτων, είχε επίμονα αρνηθεί να δει αυτό τον κόσμο ως οργανικό τμήμα της κοινωνικής της βάσης παρόλο που συγκροτεί τον «σκληρό πυρήνα» της εργαζόμενης τάξης. Όταν λοιπόν η ΑΓ αναγνωρίζει τον ρατσισμό όχι σαν ατομικό ηθικό παράπτωμα αλλά σαν μηχανισμό κυριαρχίας και εκμετάλλευσης που διαποτίζει όλες τις κοινωνικές σχέσεις, όταν μιλάει ανοιχτά για τον ρατσιστικό χαρακτήρα της αστυνομικής βίας, της αγοράς εργασίας και μιας ολόκληρης νομοθεσίας που στοχοποιεί τους μουσουλμάνους ανοίγει μια νέα σελίδα στην ιστορία της γαλλικής – ίσως και της ευρωπαϊκής – Αριστεράς και της σχέσης της με τις λαϊκές τάξεις. Ένα πρώτο αποτέλεσμα είναι τα σαρωτικά εκλογικά ποσοστά που συγκεντρώνει στις πολυφυλετικές εργατικές περιφέρειες των μεγάλων πόλεων, της τάξης του 60 έως 70%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις 70% των

μουσουλμάνων ψήφισαν Μελανσόν στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών του 2022, και το πιθανότερο είναι το ποσοστό αυτό να είναι ακόμη μεγαλύτερο στις επόμενες εκλογές.

Από την αρχή του προηγούμενου έτους, η *Νέα Γαλλία* αποκτά κεντρική θέση στον λόγο του Μελανσόν και της ΑΓ. Η διαπίστωση συνδυάζεται τώρα με κάλεσμα: όσοι στοχοποιούνται από τον ρατσισμό δεν είναι (μόνο) θύματα αλλά πρωτίστως πολιτικά υποκείμενα που καλούνται να πάρουν μέρος, και μάλιστα στην πρώτη γραμμή, του αγώνα για την κοινωνική ανατροπή. Στην εντυπωσιακή συγκέντρωση της 7 Ιούνη στο Σεν-Ντενί (26 χιλιάδες άτομα) που εγκαινίασε την προεκλογική εκστρατεία της ΑΓ, το πολύχρωμο, και σε μεγάλο βαθμό νεανικό, πλήθος αυθόρμητα φώναζε *Νέα Γαλλία*, κουνώντας γαλλικές σημαίες. Η συγκέντρωσε τέλειωσε, ως συνήθως, πρώτα με την *Μασσαλιώτιδα* και κατόπιν, ξεκινώντας από τον κόσμο, με την *Διεθνή*.

Ωστόσο, το «βάπτισμα του πυρός» της *Νέας Γαλλίας* στις μαζικές πρακτικές ήταν αναμφισβήτητα το παρόν κίνημα. Στους δρόμους, και ειδικότερα στα μαθητικά μπλοκ και μπροστά στα υπό κατάληψη λύκεια, η γαλλική σημαία ήταν εμφατικά παρούσα, συχνά δίπλα στην Παλαιστινιακή ή και άλλες σημαίες χωρών όπου ξεσηκώνεται η GenZ. Ανάμεσα στην συνθήματα ακουγόταν το «Νέα Γαλλία» ή ακόμη και το «Είμαστε Γάλλοι και θα νικήσουμε». Αυτή η παρουσία της Τρικολόρ συνοδεύεται από έντονες αναφορές στην Γαλλική Επανάσταση και τα σύμβολά της. Είχαμε δει κάτι παρόμοιο, δηλαδή την ιδιοποίηση των εθνικών αναφορών και του επαναστατικού τους φορτίου από τους πληβείους, με τα Κίτρινα Γιλέκα. Όταν γίνεται από την νεολαία των λυκείων, και ιδίως από τα λύκεια των πολυφυλετικών προαστίων, αποκτά μια νέα και ακόμη πιο ριζοσπαστική διάσταση. Βλέπουμε τους πιο απίθανους συνδυασμούς, όπως για παράδειγμα η γαλλική σημαία μαζί με την Παλαιστινιακή αλλά και με το Α εντός κύκλου της αναρχίας και αναφορά στον Μάη του 68!

Στον ρατσισμό και τον σοβινισμό της ακροδεξιάς, η νεολαία αντιπαραθέτει μια άλλη Γαλλία, αυτήν που αντιστοιχεί στον λαό της, στις επαναστατικές του παραδόσεις, στον λαό όπως είναι και όπως αναδιαμορφώνεται διαρκώς μέσα από τους αγώνες του. Η σημερινή συγκυρία σφραγίζει την συνάντηση του πολιτικού φορέα της *Νέας Γαλλίας* με ένα μαζικό κίνημα που συσπειρώνει ένα ανερχόμενο λαϊκό μπλοκ με πλειοψηφική δυναμική και αριστερό-ριζοσπαστικό προσανατολισμό. Πρόκειται για ιστορική στιγμή, η στιγμή όπου αναδύεται μια νέα ιδέα του έθνους μέσα από την ίδια την δράση των υποτελών τάξεων.

Πως γίνεται αντιληπτή η πρόταση της Νέας Γαλλίας από την ριζοσπαστική Αριστερά πέραν της ΑΓ;

Αυτή η εξέλιξη έχει φέρει σε αμηχανία ένα τμήμα της ριζοσπαστικής Αριστεράς, και ειδικότερα αυτό των παραδοσιακών εξωκοινοβουλευτικών οργανώσεων και του ελευθεριακού χώρου. Για παράδειγμα, ο Φιλίπ Πουτού, ο εκπρόσωπος του μικρού και φθίνοντος Νέου Αντικαπιταλιστικού Κόμματος, που κινείται στον τροτσκιστικό χώρο, δήλωσε ότι πρόκειται για «αναβίωση του εθνικισμού» και για

«ταξική συνεργασία». Αυτά τα ρεύματα αδυνατούν να καταλάβουν αυτό που συμβαίνει μπροστά τους. Επαναλαμβάνουν ένα στερεότυπο λεξιλόγιο και απορρίπτουν κάθε θετική αναφορά στο έθνος, την θεωρούν αντιδραστική και ασύμβατη με οποιαδήποτε ταξική θεώρηση. Παραβλέπουν το θεμελιώδες μάθημα του Γκράμσι ότι το έθνος αποτελεί το κεντρικό επίδικο της πάλης για την ηγεμονία και ότι οποιαδήποτε ηγεμονική πρόταση οφείλει να έχει έναν εθνικό-λαϊκό χαρακτήρα, που διαφέρει βέβαια ανάλογα με την συγκυρία και τον τόπο. Άλλο μια χώρα του ιστορικού καπιταλιστικού κέντρου, με μακρύ αποικιοκρατικό παρελθόν και ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα, όπως η Γαλλία, άλλο μια χώρα της ευρωπαϊκής περιφέρειας όπως η Ελλάδα και άλλο πάλι μια χώρα του παγκόσμιου Νότου με αποικιακό παρελθόν. Είναι ένα σημείο που είχα αναπτύξει στην συνέντευξή μου στο πρώτο έντυπο τεύχος του Jacobin Greece.

Η *Νέα Γαλλία* όχι μόνο δεν αντιβαίνει αλλά αντίθετα ανοίγει το δρόμο για την ανασυγκρότηση μιας ταξικής πολιτικής με όρους ηγεμονίας και τούτο για έναν πολύ απλό λόγο: είναι η μόνη πρόταση που μπορεί να συντρίψει τον φυλετικό διαχωρισμό εντός των εργαζόμενων και λαϊκών τάξεων και να τις ενώσει σε ένα καινούργιο «ιστορικό μπλοκ», σε ένα υποκείμενο ικανό να ηγηθεί της κοινωνίας και να της δώσει έναν ριζικά καινούργιο προσανατολισμό. Είναι επίσης προφανές ότι πρόκειται για το αντίθετο του εθνικισμού και της νοσταλγίας της αποικιοκρατίας. Αυτό που βλέπουμε σήμερα στους δρόμους της Γαλλίας είναι το Τρικολόρ μαζί με τις σημαίες της Παλαιστίνης και άλλων χωρών (Αλγερία, Μαρόκο, Αλβανία) που συμβολίζουν εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες ή πρόσφατες εξεγέρσεις της GenZ. Το φαινόμενο δεν εξάλλου ούτε πρωτοφανές ούτε αποτελεί γαλλική πρωτοτυπία. Το έχουμε δει στο πρόσφατο παρελθόν τόσο στα Κίτρινα Γιλέκα όσο και στα άλλα ξεσπάσματα της GenZ χωρίς βεβαίως να ξεχνάμε τις ελληνικές και ισπανικές πλατείες του 2011.

Όσο για της ΑΓ, βασική θέση της είναι ότι η *Νέα Γαλλία* σημαίνει «αποδυτικοιημένη» (desoccidentalisée) Γαλλία, με αδέσμευτη εξωτερική πολιτική, σε ρήξη με το Νατοϊκό ιμπεριαλιστικό πλαίσιο και σε συμμαχία με τις προοδευτικές δυνάμεις του παγκόσμιου Νότου. Σημαίνει επίσης ξεκαθάρισμα των λογαριασμών με το αποικιοκρατικό παρελθόν της Γαλλίας και άμεση αναγνώριση του δικαιώματος πλήρους αυτοδιάθεσης του λαού της Κανακύ/Νέας Καληδονίας. Το πρόταγμα της *Νέας Γαλλίας* εκφράζει τον «διεθνιστικό πατριωτισμό» τον οποίο πρεσβεύει η Χουριά Μπουτελτζά, η πιο σημαντική προσωπικότητα του ριζοσπαστικού «αποαποικιακού» (décolonial) και αντιιμπεριαλιστικού χώρου στην Γαλλία.

Κίνημα και πολιτική προοπτική

Πώς επιδρά η εξέγερση στο ευρύτερο πολιτικό τοπίο;

Είναι νωρίς ακόμη για να έχουμε μια σαφή εικόνα αλλά μια λογική εκτίμηση είναι ότι μια τέτοια εξέλιξη θα εντείνει την ήδη υπάρχουσα κοινωνική πολιτική πόλωση. Η ΑΓ αναδεικνύεται ως η φυσική πολιτική εκπροσώπηση του κινηματικού λαϊκού μπλοκ, αλλά από την άλλη πλευρά βλέπουμε επίσης να συσπειρώνεται ένα μπλοκ του «νόμου και της τάξης» με βασικό εκφραστή την ακροδεξιά της Λε Πεν. Συγκρούονται μετωπικά δύο Γαλλίες. Η ακροδεξιά και τα στηρίγματά της, που αντικειμενικά εκτείνονται σε τμήματα του ακραίου κέντρου, βυσσοδομεί κατά της «αναταραχής» την οποία θεωρεί προϊόν της δράσης των «Αράβων», των «Μαύρων» και των «Ισλαμοαριστεριστών», δηλαδή της υποτιθέμενης ανίερης συμμαχίας ισλαμιστών και ΑΓ.

Τα επεισόδια που σημειώθηκαν την 17/10, και ειδικότερα οι λεηλασίες, έδωσαν λαβή στον ακροδεξιό λόγο να καταγγείλει την δράση των «βαρβάρων», δηλαδή της μη-λευκής νεολαίας των λαϊκών προαστίων. Η τραγική κατάληξη αυτής της λογικής είναι η φονική επίθεση της 23ης Οκτωβρίου στο Τραπ, ένα λαϊκό προάστιο στην περιφέρεια του Παρισιού, όπου ένας 39χρονος φασίστας περιφερόμενος στο τιμόνι του αυτοκινήτου του άρχισε να πυροβολεί τους μη-λευκούς περαστικούς που είχαν την ατυχία να βρεθούν στο δρόμο του, σκοτώνοντας έναν νέο άνδρα και τραυματίζοντας βαριά άλλα 7 άτομα, μεταξύ των οποίων ένα 11χρονο κοριτσάκι. Ο δράστης, αναγνώστης του χιτλερικού πονήματος *Ο Αγών μου*, αντίτυπο του οποίου βρέθηκε σπίτι του, δήλωσε ότι σημάδεψε «Μαύρους, Άραβες και μουσουλμάνους» για «εκδικηθεί τους μαγαζάτορες που έχασαν τις περιουσίες τους στις 17/10». Ο δήμαρχος του Τραπ Αλί Ραμπέ, μέλος του μικρού κόμματος του Μπενουά Αμόν, το κλίμα «εμφύλιου πολέμου» που καλλιεργεί η ακροδεξιά, που διαρκώς χαρακτηρίζει την πόλη του «Τραπιστάν» και την παρομοιάζει με «ισλαμική δημοκρατία σε μικρογραφία».

Ένα άλλο δείγμα της αυξανόμενης πόλωσης είχαμε στις 24/10 όταν ομάδες ακροδεξιών τραμπούκων επιτέθηκαν σε διαδηλωτές σε αρκετές πόλεις με την ανοιχτή συνενοχή της αστυνομίας. Βίντεο των επεισοδίων κυκλοφόρησαν ευρέως στο διαδίκτυο και μια σειρά δημοσιευμάτων συνέλλεξαν αδιάσειστα τεκμήρια της συνεργασίας των τραμπούκων με τις αστυνομικές δυνάμεις.

Μια πρώτη απάντηση στην ακροδεξιά κλιμάκωση ήταν η σειρά συγκεντρώσεων και πορειών που πραγματοποιήθηκαν τις τελευταίες μέρες στα λαϊκά προάστια με πρωτοβουλία των δημάρχων και τοπικών φορέων. Αλλά η πιο αποτελεσματική απάντηση είναι η μαζική παρουσία στους δρόμους τις επόμενες μέρες και, σε πολιτικό επίπεδο, η ηγεμονική δυναμική που κομίζει το κάλεσμα της *Νέας Γαλλίας*.

Ποιό είναι κατά τη γνώμη σου το στοίχημα τώρα για την Ανυπότακτη Γαλλία;

Η ΑΓ έχει ως τώρα κερδίσει το στοίχημα της οργανικής σχέσης με το κίνημα σε επίπεδο θεματικής, κεντρικού λόγου και διάχυτης αλλά ουσιαστικής συμβολής της βάσης της. Η πρόκληση τώρα είναι να δώσει μια προοπτική πέραν του αυτονόητου, δηλαδή της παλλαϊκής εκλογικής κινητοποίησης για την νίκη του Μελανσόν στις προεδρικές εκλογές του επόμενου έτους. Αυτό είναι απολύτως κρίσιμο γιατί το κίνημα έχει ήδη ανατρέψει αυτό που ως τώρα ήταν αποδεκτό ως απαράβατος νόμος, δηλαδή ότι η προεκλογική περίοδος είναι φάση νηνεμίας στα κοινωνικά μέτωπα. Αυτό σημαίνει ότι η κοινωνία συνειδητοποιεί ότι το πρόβλημα με το οποίο βρίσκεται αντιμέτωπη δεν μπορεί να επιλυθεί αποκλειστικά δια της εκλογικής οδού. Χρειάζεται μια άρθρωση μαζικού κινήματος, πολιτικής εναλλακτικής και ρεαλιστικής δυνατότητας εκλογικής νίκης.

Σε μια πρώτη προσέγγιση, μπορούμε να πούμε ότι η στρατηγική της ΑΓ συγκεντρώνει ως ένα βαθμό αυτά τα στοιχεία. Υπάρχει ένα συνδυασμός μιας συγκρουσιακής αντίληψης της πολιτικής, κατανόησης του πρωταγωνιστικού ρόλου των μαζών, με αναφορές στις εμπειρίες της Λατινικής Αμερικής, και της καθοριστικής σημασίας του εκλογικού πεδίου ως μόνης ρεαλιστικής δυνατότητας να τεθεί θέμα κυβερνητικής εξουσίας.

Εδώ όμως μια ελλοχεύει μια δυσκολία. Η ΑΓ δεν είναι κλασικό κόμμα αλλά «κίνημα». Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν τυπικά μέλη, μια εγγραφή μέσω διαδικτύου αρκεί για να δραστηριοποιηθεί όποιος/όποια επιθυμεί σε μια τοπική «ομάδα δράσης», που χαίρει μεγάλης αυτονομίας σε πρακτικά ζητήματα. Η οργανωτική δομή παραμένει πολύ χαλαρή, αν και εδώ και τρία χρόνια υπάρχουν όργανα σε επίπεδο νομού. Αυτή πορώδης δομή βοηθάει την επικοινωνία με τα κινήματα και τον σεβασμό της αυτονομίας τους. Δεν επιτρέπει όμως την συντονισμένη παρέμβαση στο εσωτερικό τους. Όλα επαφίονται στον πατριωτισμό της βάσης που φυσικά διαφέρει κατά τόπους. Είναι βεβαίως απολύτως εύλογη και ορθή η αποφυγή της γνωστής τακτικής του «καπελώματος» των κινημάτων από αυτόκλητες «πρωτοπορίες» και γραφειοκρατικούς μηχανισμούς. Από την άλλη όμως αυτό δεν βοηθάει στην υπέρβαση του ορίου στο οποίο σκοντάφτουν τα κινήματα σε όλη την πρόσφατη ιστορική περίοδο, και όχι μόνο στην Γαλλία, δηλαδή στην διαμόρφωση μιας συγκρότησης που να τους δίνει διάρκεια, συνοχή και την ικανότητα μιας στρατηγικής αυτονομίας.

Καταλήγουμε δηλαδή σε μια αντίληψη της πολιτικής που θυμίζει αυτήν της 2ης Διεθνούς, με τον διαχωρισμό κόμμα/εκλογικό πεδίο από την μία πλευρά και συνδικάτο/κοινωνική οργάνωση από την άλλη, με τη διαφορά ότι αντί για το συνδικάτο έχουμε κάτι ταυτόχρονα πιο ευρύ και πιο άμορφο, δηλαδή την πολλαπλότητα των κινημάτων. Πως να συνδυάσουμε την αυτονομία των κινημάτων με την αναγκαία διακριτή παρέμβαση των πολιτικών υποκειμένων; Το πρόβλημα κάθε άλλο παρά καινούργιο είναι, παραμένει ωστόσο ένας από τους πιο κρίσιμους κόμβους που καλείται να λύσει όχι μόνο η ΑΓ αλλά η ριζοσπαστική Αριστερά διεθνώς, έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι όλες οι φόρμουλες που έχουν δοκιμαστεί ως τώρα έχουν αποτύχει.

Ποιά είναι η προοπτική για την εξέγερση από εδώ και πέρα; Ποιες θα είναι οι επόμενες

ημερομηνίες ορόσημα και ποιοι είναι οι άμεσοι πολιτικοί στόχοι;

Είναι κρίσιμο το κίνημα να έχει διαφορετική κατάληξη από το 2023, όταν εκατομμύρια κόσμος κατέβηκε στους δρόμους ενάντια στην μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού, που τελικά πέρασε, αν και παραμένει αγκάθι για όλες τις κυβερνήσεις που ακολούθησαν. Πρέπει να σπάσει αποφασιστικά η αίσθηση της ανημπόριας, και αυτό θα γίνει μόνο αν η κυβέρνηση αναγκαστεί σε αναδίπλωση σε κρίσιμα αιτήματα. Αν π.χ. δεχθεί να δώσει τα 10 επιπλέον δις για τα σχολεία όπως απαιτούν οι μαθητικές καταλήψεις καθώς και την κατάργηση του ισχύοντος συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που έχει οδηγήσει στον αποκλεισμό εκατοντάδων χιλιάδων νέων, στην μετατροπή των λυκείων σε συνεχή εξεταστικά κέντρα και στην όξυνση της ταξικής ανισότητας. Πρέπει επίσης να ικανοποιηθούν τουλάχιστον κάποια από τα αιτήματα που αφορούν το κόστος ζωής, τους μισθούς και το λαϊκό εισόδημα.

Αυτό είναι το μίνιμουμ. Αν την επόμενη εβδομάδα έχουμε περαιτέρω επέκταση του κινήματος στον χώρο της μισθωτής εργασίας, κανείς δεν ξέρει μέχρι που μπορεί να πάει. Την επόμενη Δευτέρα, 2 Νοεμβρίου, ανοίγουν και πάλι σχολεία και πανεπιστήμια, άρα και η δυνατότητα επανεκκίνησης των καταλήψεων. Η ημερομηνία κλειδί είναι η 5 Νοεμβρίου. Τα συνδικάτα έχουν, στο σύνολό τους, καλέσει για 24ωρη απεργία και πορείες σε όλη την χώρα. Και οι πιο μαχητικές συνομοσπονδίες (CGT, Solidaires, Force ouvrière) έχουν καλέσει σε «γενίκευση της απεργίας» και σε συνελεύσεις στους χώρους δουλειάς, δηλαδή σε ντε φάκτο μετατροπή της σε απεργία διαρκείας. Ο Μελανσόν δήλωσε, πολύ σωστά, ότι «η επιλογή για την κυβέρνηση είναι να υποχωρήσει ή να αποχωρήσει». Τι σημαίνει όμως να υποχωρήσει; Αν το κίνημα περάσει σε ένα ανώτερο επίπεδο θα μπούμε σε αχαρτογράφητα νερά.

Σε κάθε περίπτωση όμως το «θερμό φθινόπωρο» της Γαλλίας έχει ανοίξει μια νέα σελίδα και η απήχησή του έχει ήδη ξεπεράσει τα σύνορα της χώρας. Η έκβασή του θα έχει καθοριστικές επιπτώσεις για τους συσχετισμούς δύναμης όχι μόνο σε γαλλικό αλλά και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η συνέντευξη ολοκληρώθηκε το πρωί της 31ης Οκτωβρίου.